

Zondag 5 januari 2025 (WIT)

Gereformeerde kerk Nieuwendijk

Orde van dienst

Lied vooraf: Hemelhoog 299: 1, 2 ('k Heb Jezus nodig)
Welkom (ouderling)

Komen

Lied 72: 1 (Geef, Heer, de koning uw rechten)

Bemoediging en groet

Lied 274: 1 (Wij komen hier ter ere van uw naam)

Gebed

Lied 274: 2, 3 (Ontferm u God, kyrie eleison)

Woord

Opstap naar het bijbelverhaal

Lied 359: 1, 2 (Leven is gegeven)

1e lezing Jesaja 55: 1-11 (Adri vn Esch)

Meezinglied Hemelhoog 478: 1, 2 (Gods volk wordt uitgeleid)

https://www.youtube.com/watch?v=TJaki_KluUs

2e lezing Johannes 1: 19-34

Lied 524: 1, 2 (Nu Gij de doop ontvangt in de Jordaan)

Overdenking

Het tegenovergestelde van leven in rijkdom is niet leven in armoede.
Het tegenovergestelde van betaald voedsel voor enkelingen is niet gratis voedsel.
Nee, er staat iets anders tegenover.

Zinvol leven.

Goed leven.

Leven in gerechtigheid en delen.

En dat is in de bijbel een leven van afdalen.
Zinvol, goed leven is in de bijbel dienstknecht-leven.

Het is geen leven dat wordt afgedwongen, maar waartoe je wordt uitgenodigd.
En als je wordt uitgenodigd tot zo'n leven, dan ontdek je dat je in je vermeende rijkdom stuk gaat als je niet zou antwoorden.
Het is de nodiging van een bevrijdende God.
Want je leven bouwen op rijkdom en denken dat je je redt door dingen te kopen is uiteindelijk armoedig en leeg.
Je gaat eraan stuk.

Want we weten allemaal dat als het erop aankomt ons leven alleen maar betekenis krijgt door de dingen die je niet kunt kopen.

Liefde, aandacht, een oogopslag.
Vertrouwen, bewogenheid, delen met de ander.
Geduld en genade.

Probeer één van deze dingen te kopen met geld en je maakt het stuk.

We wéten het.

En toch laten we ons meestal weer meeslepen door dromen over rijkdom en kunnen kopen wat je wilt.

De één meer dan de ander, maar onze omgeving is ermee doordrenkt, we gaan er kopje in onder.

Gelukkig zet Jesaja ons, met Johannes, stil en laat ons nadenken over de vraag wat het belangrijkste is in ons leven.

Jesaja richt zich tot de ballingen die aarzelen om terug te gaan naar Israël wanneer ze de kans krijgen.

Het gaat om hen die het in Babylonië niet slecht hebben gedaan.

En ze hebben zich bij het verwerven van geld en goed wellicht gesteund gevoeld door de woorden van Jeremia, die eerder in een brief schreef:

‘Dit zegt de HEER van de hemelse machten, de God van Israël, tegen de ballingen die hij vanuit Jeruzalem naar Babel heeft laten voeren: 5Bouw huizen en ga daarin wonen, leg tuinen aan en eet van de opbrengst, 6ga huwelijken aan en verwek zonen en dochters, zoek vrouwen voor je zonen en huw je dochters uit, zodat zij zonen en dochters baren. Jullie moeten in aantal toenemen, niet afnemen. 7Bid tot de HEER voor de stad waarheen ik jullie weggevoerd heb en zet je in voor haar bloei, want de bloei van de stad is ook jullie bloei.

Maar ze zijn daarmee gaandeweg tegenover het idee van Gods plan komen te staan. Ze zien geen toekomst in Sion, en staan tegenover hun volksgenoten die wél terug willen gaan naar Israël.

Zij willen nog niet opgeven wat ze hebben opgebouwd in het vreemde land.

Daarop wijst Jesaja als hij het heeft over geld betalen voor wat geen brood is.

Ze zijn tegenover God komen staan.

Ze zijn vergeten dat het leven draait om wat niet met geld of macht te betalen is. Voor ons helpt dit om het gesprek tussen de geestelijk leidslieden en Johannes op waarde te kunnen schatten.

Hij wordt verleid om zijn naam en zijn positie te bevestigen.

Ben jij Elia?

Ben jij de Profeet?

Hij hoeft alleen maar ‘ja’ te zeggen, en hij is de man geworden.

Maar hij weet dat hij zijn roeping dan stuk zal maken.

Dat hij zich tegenover Gods plan zal stellen.

Dat hij de mensen een dwaalweg zal wijzen.

Hij gaat de weg van een dienstknecht.

Hij wijst van zich af.

En getuigt dat we het niet moeten hebben van geld of macht of positie.

Zelfs niet van goedkeuring door de geestelijk leiders.

Je moet het hebben van vertrouwen, van delen, van dienen.

Het woord voor ‘geloof’ dat in de evangelieën en de brieven wordt gebruikt kun je eigenlijk het beste vertalen als ‘vertrouwen’.

Geloof je in God? – dat is de vraag of je je vertrouwen stelt op God.

Johannes gaat die weg.
En hij weet dat je het daarbij moet hebben van de Geest van God – onbetaalbaar.
Die heeft hem Jezus laten herkennen.

Hoe?

Dat willen we weten, maar we krijgen het niet te horen.
Ook als we *die* vraag proberen te beantwoorden, maken we het evangelie stuk.

[...]

Straks delen wij een stukje brood en een slokje van de vrucht van de wijnstok.
Verbondenheid van God met ons.
Verbondenheid van gelovigen onderling.
Verbondenheid met elkaar in ons zoeken en dwalen waar we zo vaak mee te maken hebben.

WE voelen aan: wie zich voor zo'n stukje brood met een briefje van 20 laat betalen maak het stuk.

Dat is niet langer delen.

Verbondenheid en vertrouwen maak je stuk als je bij het avondmaal gaat rekenen in geld.

Er gaat iets uit boven dat stukje brood en dat slokje wijn of druivensap.

Er komt iets bij dat ongrijpbaar is, onbetaalbaar en ver boven alle rijkdom en macht uitstijgt.

Iets dat uiteindelijk niet bedoeld is om voor jezelf te houden.

Dat wat boven dat stukje brood uitstijgt krijgt alleen zijn betekenis als het ons brengt tot goedheid die de ander voedt.

Want we voelen aan: als we brood en beker ontvangen – onbetaalbaar – maar de arme daarmee afschepen, die maakt het ook stuk.

Jacobus schrijft in zijn brief:

Broeders en zusters, wat heeft het voor zin als iemand zegt te geloven, maar hij handelt er niet naar?

Zou dat geloof hem soms kunnen redden?

Als een broeder of zuster nauwelijks kleren heeft en elke dag eten tekortkomt, en een van u zegt dan: 'Het ga je goed! Kleed je warm en eet smakelijk!' zonder de ander te voorzien van de eerste levensbehoeften – wat heeft dat voor zin?

Zo is het ook met geloof: als het zich niet daadwerkelijk bewijst, is het dood.

Jezus liet zien wat belangrijk is.

Hij liet zich dopen.

Ging onder, om zo naast ons te staan.

Samen-leven, delen.

De beweging van Jezus was van het begin een puur diaconale beweging, en zal het altijd weer moeten zijn, wil zij toekomst hebben.

Maak recht de weg van de Heer.

[...] Tegenover rijkdom staat niet armoede, maar het goede leven.

Het gedeelde leven – gerechtigheid van God, vervulling van het grote gebod "Heb uw naaste lief zoals u zelf wilt worden geliefd."

Tegenover armoede staat niet leven in rijkdom, maar samen-leven, gezien zijn.

Wie deelt, lost daarmee in ieder geval *voor zichzelf* het probleem van de rijkdom op.
Wie *samen met anderen* kiest om te delen lost een stuk van het probleem op van onze
cultuur die ons geld wil laten betalen voor wat geen brood is.

Alleen zo neemt het goede leven toe – gerechtigheid van God.

Amen.

Antwoord

Hemelhoog 632: 1, 2 (God in ons midden)

Voorbeden in 3 intenties en gezongen acclamatie (lied 367e), stil gebed, Onze Vader

Collecten (noemen)

Muziek, terwijl de kinderen in de kerk komen.

Bereiding van de tafel

Maaltijdviering

Inleiding

Lied 385: 1, 2, 3 (De tafel van samen)

Tafelgebed Gezegend zij uw naam (nr. 19)

Onze Vader

Viering met instrumentale muziek

Lied 385: 4 (Wij vieren de maaltijd)

Dankzegging

Zegen

Lied 605: 1, 4 (De toekomst is al gaande)